

NOTAT til Styremøtet Fysisk institutt 7. april 2011.

Til ***Styret ved Fysisk institutt***
Fra ***Instituttleder***

Ad. vedtakssak, sak 08/11

Som vil være kjent for Styrets medlemmer, er Fysisk institutt/MNFakultetet ved UiO, samt NTNU og SINTEF inne i en prosess for å oppdatere utstyrsparken innen transmisjonelektronmikroskopi (TEM) i Norge. En større infrastruktursøknad på dette området ble innsendt til NFR i 2009, og basert på positive tilbakemeldinger ble søknaden revidert og igjen innsendt i 2010.

Søknaden går ut på å danne et nasjonalt senter, NorTEM, innen TEM med to nye mikroskop i Oslo og to i Trondheim (NTNU). Totalrammen for 2010-søknaden var på ca. 98 MNOK (Alternativ A). Det ble også skissert en Alternativ B-løsning med ett avansert mikroskop ved hver av de to institusjonene til en ramme på vel 60 MNOK.

Etter 2009 søknadsrunden ble NorTEM-initiativet plasert på NFRs 'Veikart for tung infrastruktur', som er et signal om at NFR ser søknaden som sentral og har som hovedintensjon at den skal - helt eller delvis - bevilges innen rimelig tid. Dette var koplet til en oppfordring til miljøene om å sende inn en revidert søknad i 2010.

Det er nå kommet signaler fra NFR om at et første-runde svar på 2010-søknaden kan forventes i juni/juli 2011 og at søkerne som passerer til 2. runde vil få anledning til å omformulere sine søknader i dialog med Forskningsrådet fram til en endelig avgjørelse i september/oktober 2011. 2. runde ansees allikevel å være en reell søkerrunde og alle som kommer dit vil ikke få innvilgelse.

Det er flere viktige aspekter ved denne prosessen. Først skal det bemerkes at hele initiativet fram til i dag har vært forankret i det som nå heter LGSEM-gruppen, LederGruppen for Samarbeide om Energi og Materialer, hvor Dekanus MNFAK UiO Knut Fægri, dekanus NTFak NTNU Bjørn Hafskjold, konserndirektør SINTEF Torstein Haarberg og direktør v/ IFE Eva Dugstad utgjør de fire medlemmene. Alt arbeidet med NorTEM har gått gjennom denne gruppen. Det har vært tett kontakt med ledelsen i Forskningsrådet, og de involverte instituttledere likeså.

I februar 2011 gikk det beskjed til miljøene fra LGSEM at det skulle etableres to grupper som skulle arbeide fram mot en eventuell bevilgning av NorTEM. Den ene gruppen er en konsortiegruppe som skal utarbeide et forslag til konsorieavtale mellom SINTEF, NTNU og UiO og som skal legge fram dette for LGSEM i løpet av mai. I denne gruppen deltar Rudie Spooren, SINTEF, Asle Sudbø, Instituttleder fysikk NTNU samt Instituttleder Fysikk UiO. Den andre er en anbudsskrivegruppe, som innenfor gitte føringer skal utarbeide og legge fram for LGSEM en anbudsbeskrivelse for instrumentpakker til 5 mulige leverandører av slikt utstyr. I denne gruppen deltar Øystein Prytz fra Fysisk institutt, UiO, sammen med en representant fra NTNU og en fra SINTEF. Gruppen er forsterket med juridiske og innkjøpstekniske eksperter fra de tre institusjonene. Disse to

gruppene er nå i full gang med sine oppgaver. Det er et ledende motiv for dette pådrivet fra LGSEM at idet en evt. bevilgning gis fra Forskningsrådet, skal det ikke være noen ytterligere forsinkelse i prosessen – konsortieavtalen skal kunne underskrives umiddelbart, og anbud skal kunne sendes ut like umiddelbart.

I forbindelse med 2010-søknaden ble institusjonene utfordret på at de måtte forplikte seg ressursmessig dersom søknaden skulle oppfattes seriøst. For UiO gjaldt det spesielt at to av våre vitenskapelig ansatte i Strukturfysikkgruppa, Johan Taftø og Arne Olsen, nærmer seg pensjonsalder (2013 og 2014, hhv.). Det ville ikke være aktuelt å investere i store nye utstyrsenheter i miljøet dersom ikke faggruppen som skal forvalte dette utstyret ble opprettholdt. Strukturfysikkgruppen innehar all kompetanse innen TEM ved Fysisk institutt og driver på egen hånd TEM laboratoriene i Forskningsparken. Disse laboratoriene, som har ett forholdsvis avansert instrument samt flere rutine-typer instrumenter, er dels basis for egen forskningsaktivitet, dels inngår de i en lang rekke samarbeidsprosjekter mot SMN og dels gjøres det noe oppdragsforskning for andre institusjoner. TEM fasilitetene er viktige for Fysisk institutt, MNFakultetet og UiO, og en videreføring av disse fasilitetene er sentralt for vår materialforskningsaktivitet både nå og i mange år framover. Fysisk institutt forpliktet seg følgelig på at dersom søknaden ble bevilget, så ville instituttet opprettholde den vitenskapelige bemanningen i gruppen på minst det samme nivået som per idag, dvs. minst tre fast vitenskapelig ansatte (den tredje er Anette Gunnæs).

Videre er den tekniske bemanningen i gruppen idag (Ole Bjørn Karlsen) for liten til å ta vare på en slik økning i instrumentparken som en innfrielse av søknaden vil medføre. Derfor var det også en forutsetning at den tekniske bemanningen skal styrkes med en person. Det skal også bemerkes at SINTEF/Oslo nylig har tilsatt en forsker i full stilling (fra 1. september 2010) som skal arbeide med TEM i Oslo-miljøet. SINTEF er for tiden en meget aktiv pådriver for å styrke sine samarbeidsrelasjoner med Fysisk institutt innen TEM-området.

Fysisk institutt velger å tolke det totale hendelsesforløpet rundt NorTEM som at det er en reell og stor mulighet for at bevilgning vil gis. I lys av at Taftø går av fra sin stilling i januar 2013, ønsker vi derfor å legge til rette for at det lyses ut en stilling etter ham såpass tidlig at det vil være en overlapping mellom Taftø og den nye tilsatte. Dette vil være en disposisjon som uansett NorTEM er aktuell sett i lys av den betydning TEM-instrumenteringen ved Fysisk institutt har for MNFakultetet generelt, SMN og Fysisk institutt spesielt.

Arne Olsen går av fra sin stilling i 2014. Dersom NorTEM innvilges, har vi forpliktet oss på å tilsette en ny vitenskapelig ansatt i denne stillingen. Det ville vært en betydelig styrking av aktiviteten om også denne stillingen kunne utlyses allerede i år. Instituttleder har diskutert dette med MNFakultetet, og fakultetsledelsen har åpnet for at Fakultetet vil mellomfinansiere en stilling fra tilsettingsdato fram til Olsens avgang dersom NorTEM innvilges.

På denne bakgrunn foreslås følgende for Styret ved Fysisk institutt:

1/ Fysisk institutt lyser ut en 1. amanuensisstilling i TEM like etter sommeren 2011.

2/ Dersom NorTEM innvilges, lyses det ut en 1.amanuensis eller professorstilling i TEM i løpet av høsten 2011.

3/ Avhengig av tidspunkt for og omfang av en eventuell NorTEM bevilgning og forløpet for anbudsrunder og tidspunkt for installasjon av instrumenteringen, vil det lyses ut en ny teknisk stilling til fagmiljøet. Instituttleder vil komme tilbake til Styret med hensyn på denne stillingen.

Budsjettmessig er Taftø's stilling allerede videreført i det langtidsbudsjettet Styret tidligere har tatt til etterretning. Det vil påkomme en ekstra budsjettbelastning ved en noe tidligere tilsetning enn den som pensjonsdatoen til Taftø (26.01.2013) tilsier (ca. et ½ år). Olsens stilling er ikke videreført i langtidsbudsjettet, den nye forpliktelsen her vil i så fall begynne å løpe medio 2014 idet MNFakultetet mellomfinansierer stillingen fram til Olsens avgang (30.07.2014). Ingeniørstillingen er allerede lagt inn i langtidsbudsjettet fra 01.01.2014. Instituttadministrasjonen vil på Styremøtet 7. april 2011 legge fram et revidert langtidsbudsjett for styret til orientering og diskusjon.

Instituttstyret inviteres til en diskusjon rundt punktene 1/ og 2/ ovenfor. Spesielt ønsker Instituttledelsen Styrets synspunkter på hvorvidt stillingen(e) skal lyses ut som 1. amanuensis-stilling(er) eller professorat.

Forslag til vedtak:

Instituttstyret vedtar følgende prosedyrer for tilsetting av faste stillinger innen Transmisjons-elektronmikroskopi (TEM) ved Fysisk institutt, UiO:

1/ Fysisk institutt lyser ut en 1. amanuensisstilling i TEM like etter sommeren 2011.

2/ Dersom NorTEM-søknaden innvilges helt eller delvis (alternativ A eller B), lyses det ut en 1.amanuensis eller professorstilling i TEM i løpet av høsten 2011. Det forutsettes at MNFakultetet mellomfinansierer stillingen fra tilsettingstidspunkt til august 2014.

